

ҚР ДСМ «Трансфузиология
ғылыми-өндірістік орталығы»
ШЖҚ РМК Байқау кенесінің 2025
жылғы «25» тамыздағы
шешімімен бекітілді
№ 16 хаттама

**Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі
«Трансфузиология ғылыми-өндірістік орталығы» ШЖҚ РМК
сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты**

1. Жалпы ережелер

1. Осы сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің «Трансфузиология ғылыми-өндірістік орталығы» ШЖҚ РМК (бұдан әрі – Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты) Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңының 10-бабына және Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі төрағасының 2024 жылғы 31 желтоқсандағы №285 бұйрығымен бекітілген сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлеу жөніндегі әдістемелік ұсынымдарға сәйкес әзірленді және Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің «Трансфузиология ғылыми-өндірістік орталығы» ШЖҚ РМК (бұдан әрі – ТҒӨО) медициналық қызмет көрсету, ақпараттық-талдамалық, ұйымдастырушылық-құқықтық және материалдық-техникалық қамтамасыз ету салаларында сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған ұсынымдар жүйесі болып табылады.

2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт ТҒӨО қызметкерлерінің өздерінің функционалдық міндеттерін орындау және өкілеттіктерін жүзеге асыру кезінде ұстануға тиіс іс-әрекеттерін айқындайды.

3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт мақсаты – ТҒӨО қызметінде сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеу, құқықтық сауаттылықты арттыру және сыбайлас жемқорлыққа мүлдем төзбеушілікті қалыптастыру.

4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың мақсаттары:

- ТҒӨО қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты мінез-құлқын қалыптастыру;
- сыбайлас жемқорлықты және оның жағымсыз салдарын уақытылы анықтау және оның алдын алу;
- сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру.

II. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың қағидаттары

1. заңдылық;
2. транспаренттілік;
3. этикалық қағидаларды сақтау;
4. жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін сақтау;
5. Мүдделер қақтығысына жол бермеу;
6. сыбайлас жемқорлықпен күреске үлес қосқан адамдарды қорғау және көтермелеу;
7. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтары үшін жазадан бұлтартпау.

III. Қызметкерлерде сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру

1. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты функционалдық міндеттерін орындау кезінде ТҒӨО қызметкерлері тарапынан сақтауға жатады. Сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілік ТҒӨО әр қызметкерінің азаматтық ұстанымына айналу керек.

2. Адалдық пен риясыздық ТҒӨО қызметкерлерінің мінез-құлқына сәйкес келетін негізгі қасиеттерінің бірі болу керек. Қызметкерлердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениеті, сыбайлас жемқорлыққа қарсы деген тұрақты иммунитеті, оны қоғамдық айыптау болмаған жағдайда ТҒӨО басты мақсаты – Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласында жоғары сапалы медициналық қызметтерді көрсетуді жүзеге асыру мүмкін емес.

3. ТҒӨО әрбір қызметкері сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес әрбір азаматтың және барлық қоғамның ісі екенін түсініп, есте сақтағаны жөн. Сыбайлас жемқорлықты түсіну және одан бас тарту – сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениеттің негізі.

IV. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты қолдану тәртібі

1. ТҒӨО қызметкерлері өздерінің функционалдық міндеттерін орындау кезінде Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының талаптарын басшылыққа алуға тиіс.

2. ТҒӨО қызметкерлерінің функционалдық міндеттерін орындау және жекелеген шешімдерді қабылдау жеке және заңды тұлғалардың мүдделерімен және қызметкердің жеке мүдделеріне байланысты болмау керек.

3. ТҒӨО қызметкерлері жеке мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтар алу мақсатында ресми таратылуға жатпайтын өзге де ақпаратты пайдаланбауға тиіс.

4. ТҒӨО қызметкерлері қызметтік міндеттерін (функционалдық міндеттерін) орындауға байланысты сыйлықтарды қабылдамауға тиіс.

5. ТҒӨО қызметкерлері функционалдық міндеттерін орындау кезінде жеке мәселелерін шешу үшін қызметтік жағдайды пайдаланбағаны жөн.

6. ТҒӨО қызметкерлері қолданыстағы заңнамаға сәйкес жеке және заңды тұлғалардың құқықтарының, бостандықтары мен заңды мүдделерінің сақталуын және қорғалуын қамтамасыз етуге міндетті.

7. ТҒӨО қызметкерлері белгілі бір міндеттерді орындау және шешім қабылдау кезінде қызметкердің бейтараптығына күмән тудыра алатын әрекеттерге жол бермеуге тиіс.

8. ТҒӨО қызметкерлері:

- өздеріне белгілі болған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жағдайлары туралы басшылықты, комплаенс қызметкерін және (немесе) құқық қорғау органдарын бірден хабардар етуге;

- қажет болған жағдайда тікелей (тікелей) басшыны немесе комплаенс қызметкерін мүдделер қақтығысының, қызметтік міндеттерін орындау кезіндегі жеке мүдделердің, сыбайлас жемқорлық мінез-құлыққа бейімділіктің және сыйлықтар алу жағдайларының туындай алатыны туралы хабардар етуге;

- әріптестер мен басшыларға қарым-қатынастың белгіленген тәртібін бұзатын және олардың бейтарап ресми шешім қабылдауына әсер ететін заңсыз өтініштерді жасамауға;

- қызметтік міндеттерін орындауға байланысты сыйлықтарды қабылдамауға немесе бермеуге;

- материалдық және материалдық емес игіліктер мен артықшылықтар алу мақсатында таратуға жатпайтын қызметтік және өзге де ақпаратты пайдаланбауға;

- жақын туыстық қатынастардағы адамдарға (ата-аналар, жұбайлар, аға-інілер, апа-сіңлілер, балалар) тікелей бағынуына немесе бақылауға байланысты, лауазымға тағайындаудан бас тартуға;

- сыбайлас жемқорлыққа қарсы күресте және сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды ашуда белсенділік танытуға;

- орындауға алынған өкімнің заңдылығына күмән тудырған жағдайда басшыны немесе комплаенс-офицерді бірден жазбаша хабадар ету;

- жоғары құқықтық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті сақтауға;

- қызметтік тәртіп пен қызметтік этиканы сақтауға;

- басшылыққа деген жеке адалдықтың көріністері, өзінің қызметтік мүмкіндіктері есебінен пайда мен артықшылықтарды алуға ұмтылуға жол бермеуге міндетті.

9. ТҒӨО Басқарма төрағасының орынбасарлары, ТҒӨО құрылымдық бөлімшелерінің басшылары жоғарыда аталған талаптардан басқа:

- туыстық, аймақтық қатыстылық және жеке адалдық бойынша кадрларды іріктеу және орналастыру жағдайларына жол бермеуге;

- лауазымдық өкілеттіктерді және оларға негізделген өкілеттіктерді жеке, топтық немесе өзге де қызметтік емес мүдделер үшін пайдалануға болатын әрекеттерге жол бермеуге тиісті.

10. ТҒӨО Басқармасының төрағасы:

- өз мінез-құлқымен бейтараптық, әділдік, жанқиярлық, жеке адамның ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтеудің үлгісі болып табылады;
- басшылықты дара басқару қызметі арқылы жүзеге асырады және қабылданған шешімдердің заңдылығы үшін жеке жауапты болады;
- қарамағындағы қызметкерлерден олардың лауазымдық өкілеттіктерінен тыс тапсырмаларды орындауды талап етпейді;
- қарамағындағы қызметкерде қызметтік міндеттерін орындау барысында туындайтын мүдделер қақтығысын шешу бойынша кешенді шараларды жедел қабылдайды;
- сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды жою шараларын қабылдайды;
- қарамағындағы қызметкерлермен құмар ойындарға қатысудан бас тартады;
- мүдделер қақтығысының, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың және олардың салдарының ықтимал туындауының себептері мен шарттарын жою жөніндегі шараларды тұрақты негізде қабылдайды;
- өздеріне бағынысты қызметкерлер арасындағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы жұмыстың жай-күйіне және олардың сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауын блдырмау үшін дербес жауапкершілік жүктеледі.

V. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің карталау

1. Сыбайлас жемқорлық тәуекелінің деңгейін белгілеу, осал аймақтарды анықтау және оны барынша азайту жөніндегі тиісті шараларды анықтау мақсатында комплаенс-офицер сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау нәтижелері бойынша жыл сайын ТҒӨО қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің картасын жүргізеді. Бұл әлсіз жақтарды жедел анықтауға, ішкі процестерді оңтайландыруға және ұйымның сыбайлас жемқорлық қауіптеріне төзімділігін арттыруға мүмкіндік береді.

2. Тәуекелдер картасы сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің жойылуына, Қазақстан Республикасының заңнамасының, ТҒӨО ұйымдық-штаттық құрылымының, сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне байланысты функцияларды жүзеге асыратын қызметкерлердің лауазымдық міндеттерінің өзгеруіне немесе ТҒӨО сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне әсер ететін басқа да өзгерістердің туындауына қарай түзетілуге жатады.
